

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/86/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319208460
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319208460.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcov: 1/ G. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Z. X, 2/ R. F.Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., Z. X, obaja zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Finance4you, a.s., Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 43 906 915, zast. Strelák & Partners, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 46, Bratislava, v konaní o primerané finančné zadost'učinenie vo výške 9 000,- eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý uhradiť žalobcom v 1. a 2. rade sumu 5 000 eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalobcom vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia podali dňa 12.12.2019 na tunajší súd žalobu proti žalovanému, ktorou žiadali zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 9 000,- eur ako primeraného finančného zadost'učinenia a na náhradu trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnili tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. XC/XXX/XXXX o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby boli ako žalobcovia v postavení spotrebiteľov úspešní, a to na základe rozsudku Okresného súdu Humenné, sp. zn. XC/XXX/XXXX z 13.09.2018, ktorý sa stal právoplatným 01.12.2018. Ako spotrebitelia si uplatňujú satisfakciu za porušenie ich spotrebiteľských práv, ktoré boli nútení brániť podaním žaloby. Primerané finančné zadost'učinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Sú spotrebiteľmi, ktorí úspešne uplatnili porušenie svojich práv na súde. Primerané finančné zadost'učinenie preto požadujú vo výške 9 000,- eur, čo zodpovedá tomu, že žalovaný chcel realizovať dobrovoľnú dražbu za 21 100,- eur, pričom trhová cena bytu bola približne 40 000,- eur, a teda mienil ich poškodiť v rozsahu 18 900,- eur. Žiadajú 50 % zo sumy, o ktorú sa na ich úkor chcel žalovaný prostredníctvom neplatnej dobrovoľnej dražby obohatiť.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v podaní zo dňa 30.01.2020 tak, že nesúhlasí s argumentmi uvádzanými žalobcami. Poukázal na ust. § 221 ods. 1 CSP, podľa ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Z uvedeného možno vyvodit', že pre strany je záväzný výrok rozsudku, nie jeho odôvodnenie. Súd preto nemôže priznať primerané finančné zadost'učinenie žalobcom na základe toho,

že tvrdia porušenie svojich práv vychádzajúc pritom z odôvodnenia pôvodného rozsudku. Uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie by malo iba primerane kompenzovať (a nie úplne nahrádzať) ujmu, ktorá vznikla. Nie je možné, aby žalobcovia požadovali nárok v tak vysokej sume - 9 000,- eur. Nimi vypočítaná výška primeraného finančného zadosťučinenia nemá žiaden reálny základ a vychádza len z tvrdení žalobcov, ktoré už súd v pôvodnom konaní zamietol a označil za nepodložené. Cena draženej nehnuteľnosti bola stanovená znaleckým posudkom a bola primeraná aj podľa stanovisk realitných kancelárií v predmetnej lokalite. Voči záverom znaleckého posudku žalobcovia nevzniesli žiadnu námietku. Na preukázanie tvrdenia, že cena stanovená na hodnotu bytu je nízka, nepredložili žalobcovia do tohto konania žiaden relevantný dôkaz. Poukázal na to, že žalobcovia si uplatňujú primerané finančné zadosťučinenie aj v inom konaní na Okresnom súde Humenné, a to vo výške 3 365,14 eur na základe neplatnosti zmluvy o úvere, ktorá zakladala neplatnosť dobrovoľnej dražby. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali, že by im vznikla ujma, a nepreukázali ani príčinnú súvislosť medzi ujmu a konaním žalovaného. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania vo výške 100 %.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, rozsudkom tunajšieho súdu č.k. XC/XXX/XXXX-XXX zo dňa 13.09.2018, vyjadrením žalovaného k žalobe, vylúčením oboch žalobcov a ich právneho zástupcu, a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 13.09.2018 č.k. XC/XXX/XXXX-XXX súd zistil, že žalobcovia podali proti trom žalovaným dňa 14.06.2012 žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby konanej dňa 29.03.2012 na Notárskom úrade JUDr. X. Y., predmetom ktorej bola nehnuteľnosť - byt č. XX na 2. poschodí bytového domu na ulici M. Č. XXXX/XX v B. vrátane podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach v podiele 6686/821712, zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX v kat. území B.. Žalovaným v 1. rade bol vydražiteľ bytu, žalovaným v 2. rade bola dražobná spoločnosť a žalovaným v 3. rade bol právny predchodca žalovaného spoločnosť Smart Capital, a.s., Bratislava. Uvedeným rozsudkom súd vyhovel žalobe a určil neplatnosť dobrovoľnej dražby konanej dňa 29.03.2012. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 01.12.2018.

6. Právny zástupca žalobcov na nariadenom pojednávaní trval na podanej žalobe a uviedol, že čo do základu je dôvodná. Poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. XCdo/XXX/XXXX, podľa ktorého nie je potrebné preukazovať vznik ujmy na strane spotrebiteľa, ale len úspešné uplatnenie alebo bránenie práva.

Žalobca v 1. rade G. F. uviedol, že v minulosti uzatvoril úverovú zmluvu s právnym predchodcom súčasného žalovaného - spoločnosťou Smart Capital. V tom čase mal uzatvorených viacero úverových vzťahov s rôznymi nebankovými spoločnosťami a spočiatku sa tieto úvery snažil nejakým spôsobom splácať. Potom zostal on, jeho manželka aj syn bez práce, preto prestali splácať všetky úvery. Predchodca súčasného žalovaného sa ich snažil ako jediný pripraviť o byt, pretože mali s ním uzatvorenú záložnú zmluvu. Chceli s manželkou tejto spoločnosti začať splácať nejaké splátky, ale podľa nej už bolo neskoro a nedá sa to. Keď už boli začaté kroky k výkonu dobrovoľnej dražby, s manželkou sa z bytu odsťahovali, aby ich nedeložovali. Byt bol trojizbový a žili s nimi v tom čase aj ich dvaja plnoletí synovia. Presťahovali sa do prenajatého trojizbového bytu, čo ich veľmi ekonomicky zasiahlo, pretože za presťahovanie zaplatili sumu 150 eur, hoci mali nedostatok finančných prostriedkov, nesplácali úvery a boli voči nim vedené viaceré exekučné konania. Prenajatý byt bol v horšom stave, išlo o starý zanedbaný byt, kde neboli dobre tesniace okná a museli sa v ňom porobiť drobné úpravy, aby sa v ňom dalo bývať. Za pôvodný byt platili mesačne 160 eur, za prenajatý byt platili 300 eur a neskoršie 330 eur. Za celú dobu vysťahovania z vlastného bytu tak na nájomnom zaplatili o 7 000 eur viac, ako keby bývali vo vlastnom byte. Po úspešnom konaní o neplatnosť dražby sa presťahovali späť a znova museli zaplatiť za presťahovanie sumu 150 eur. Okrem finančnej traumy ďalšou a najväčšou traumou bol psychický stav. On už pred začatím konania o dobrovoľnú dražbu mal diagnostikovanú psychickú chorobu - schizofréniu, no udalosti s bytom jeho ochorenie ešte zhoršilo, musel brať zvýšené množstvo liekov, aj na upokojenie, trpel nespavosťou, celé noci som nespával, bol v strese, podráždený, nervózny, depresívny. Nevedel sa psychicky vysporiadať s tým, že sa musia vysťahovať z vlastného bytu, nastúpila aj neistota, či v prenajatom byte budú môcť zostať a dokedy. Vždy im hrozilo, že prenájom sa nejakým spôsobom ukončí a budú sa musieť znova sťahovať. Konanie o neplatnosť dobrovoľnej dražby sa začalo v roku 2012 a skončilo sa až ku koncu roka 2018, takže 6 rokov žili v absolútnej neistote. Do vlastného bytu sa s

manželkou nastahovali až v roku 2020, pretože aj keď rozsudok nadobudol právoplatnosť v decembri 2018, vydražiteľ byt prenajal rodine so šiestimi deťmi a oni ich nechceli vyhodiť na ulicu. Poskytli im lehotu, aby si dokázali zabezpečiť náhradné bývanie. Byt im bol odovzdaný v zdevastovanom stave, rozhodne v horšom, ako ho zanechali, lebo tam žila rodina so šiestimi malými deťmi. Všetky nedostatky dali do pôvodného stavu svojpomocne, nevytlačili na to žiadne finančné prostriedky, okrem farby na vymalovanie v sume asi 50 eur. Na otázku zástupcu žalovaného uviedol, že pôvodní nájomníci bytu majú nedoplatky na platení energií, za elektrinu viac ako 300 eur, preto nemôžu byť voči dodávateľom energií zapísaní ako odberatelia. Majú obavy, aby ich neodpojili od dodávok energií, lebo nemajú s nimi žiadne zmluvy.

Žalobkyňa v 2. rade R. F. sa pripojila k výpovedi svojho manžela a potvrdila, že bolo to aj pre ňu mimoriadne ťažké, lebo manželovi sa dramaticky zhoršil jeho psychický stav, bol nervózny a celé noci nespál. Z toho bola potom aj ona nervózna a objavili sa u nej zdravotné problémy, nepokoj, vysoký tlak a musela začať užívať lieky, ktoré užíva doteraz. Ona v tom čase uvažovala, či sa s manželom rozvedie alebo či budú bojovať spolu. Aj keď sa vrátili do bytu, ešte stále nemajú pokoj - najprv bolo problematické skontaktovať sa s majiteľom bytu, ktorý kúpil ich byt na dražbe, potom zistili, že v byte sú nájomníci a išlo o rodinu so šiestimi deťmi, ktorej poskytli dlhú lehotu na nájdenie iného bývania, neskôr zistili nedoplatky za služby, pretože je tam dlh na elektrike a plyne. Aj keď sa konečne presťahovali do vlastného bytu, nemôžu v ňom komfortne bývať, lebo sú v strese, či im pre dlhy predchodcov a neuzatvorené zmluvy s dodávateľmi nevypnú energie. Ona je momentálne už zamestnaná, manžel má invalidný dôchodok a deti sa osamostatnili.

Právny zástupca žalobcov poukázal na to, že nárok žalobcov čo do základu je dôvodný. Aj keď podľa Najvyššieho súdu SR nie je potrebné, aby pri uplatnení nároku na primerané finančné zadosťučinenie bola spôsobená spotrebiteľom ujma, tento prípad je o to špecifickejší, že bolo preukázané spôsobenie ujmy, a to finančnej aj morálnej. Nárok je preto dôvodný aj čo do výšky, žiada vyhovieť mu v celom rozsahu a priznať im právo na náhradu trov konania.

Žalovaný ani jeho právny zástupca sa pojednávania po predchádzajúcom ospravedlnení nezúčastnil, svoju neprítomnosť zdôvodnil hospodárnosťou konania aj prevenciou pred možným rizikom šírenia choroby COVID-19, pričom súhlasil s pojednávaním a rozhodnutím v neprítomnosti žalovaného. Uviedol, že žalovaný sa v celom rozsahu pridržiava svojho písomného vyjadrenia k veci a nemá žiadne ďalšie návrhy na dokazovanie.

7. Podľa ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že spotrebiteľovi prináleží právo požadovať primerané finančné zadosťučinenie len vtedy, ak úspešne uplatní svoje právo na súde a súčasne preukáže, že žalovaný skutočne porušil niektorú z povinností, ktoré mu ukladá zákon a že toto porušenie je spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu a ak preukáže príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a spôsobilosťou ujmy. Len pri kumulatívnom splnení uvedených troch podmienok je možné uvažovať o nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie.

8. Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola

privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016).

11. Žalobcovia preukázali relevantným spôsobom porušenie zákonnej povinnosti žalovaného a taktiež preukázali, že toto namietané porušenie bolo spôsobilé privodiť im ujmu a dokonca ju aj privodilo vo viacerých smeroch - v oblasti finančnej, zdravotnej a rodinnej. Žaloba je preto v plnom rozsahu dôvodná.

12. Žalobcovia v konaní vedenom na tunajšom pod sp. zn. XC/XXX/XXXX úspešne uplatnili porušenie práva spotrebiteľov, a preto majú právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za porušenie ich práva na nedotknuteľnosť obydlija nesie zodpovednosť. Žalobcovia v uvedenom konaní uplatňovali voči žalovanému nárok na určenie, že dobrovoľná dražba ich bytu je neplatná, a to pre následne vyslovenú neplatnosť úverovej a záložnej zmluvy rozsudkom OS Humenné sp. zn. XXC/XX/XXXX zo dňa 18.12.2014 v spojení s rozsudkom KS v Prešove sp. zn. XCo/XX/XXXX zo dňa 20.02.2018. Žalovaný ako záložný veriteľ nebol oprávnený navrhnúť vykonanie dražby, pretože pre neplatnosť záložnej zmluvy nebol záložným veriteľom oprávneným navrhnúť ju. Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcov ako spotrebiteľov, jeho dôsledkom je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľov na primerané finančné zadosťučinenie.

13. Je preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. XC/XXX/XXXX bolo konštatované porušenie spotrebiteľských práv žalobcov, ktorí sa podľa ust. § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách rozhodli iniciovať spor o neplatnosť dražby svojho bytu, a to po spochybnení platnosti úverovej a záložnej zmluvy.

14. Súd poukazuje na rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, podľa ktorej pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia súd berie do úvahy aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje doplnkovú ochranu spotrebiteľa, ktorú z explicitného znenia zákona nemožno stotožňovať s úspešne uplatneným právom (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/114/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/179/2018 zo dňa 31.01.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/115/2018 zo dňa 29.01.2019).

15. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

16. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. V dôsledku konania žalovaného žalobcovia museli chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Súd tiež je toho názoru, že konanie žalovaného je vo vzťahu k žalobcom o to závažnejšie, že jeho následkom bola strata istoty bývania na základe ním iniciovanej dražby ich bytu, ktorá bola neskôr súdom vyhlásená za neplatnú pre neplatnosť zmluvy o úvere a súvisiacej záložnej zmluvy a ktorá pre žalobcov znamenala ohrozenie ich bývania, porušenie ich vlastníckeho práva k bytu, ako aj niekoľkoročný nepokoj a neistotu,

ktoré sa prejavili na fyzickom i psychickom zdraví oboch žalobcov aj na ohrození samotných základov ich manželstva.

17. Súdu sa javilo neprimerané priznať plnú výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobcom súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 5 000,- eur, ktoré po vyhodnotení okolností považuje za primerané. Pri stanovovaní výšky súd bral do úvahy tú skutočnosť, že žalovaný sa na úkor žalobcov chcel bezdôvodne obohatiť organizovaním dražby ich bytu na základe spochybnenej záložnej zmluvy a žalobcovia sa ochrany svojich práv museli domáhať na súde. Ďalej súd zohľadnil aj náklady žalobcov vyvolané podanými žalobami vo veciach tunajšieho súdu sp. zn. XC/XXX/XXXX a XXC/XX/XXXX. Súd zobral do úvahy aj tú skutočnosť, že žalobcom vznikli v súvislosti s vysťahovaním z pôvodného bytu do prenajatého bytu výdavky s vysťahovaním a spätným presťahovaním, ako aj výdavky spojené s platením nájomného v prenajatom byte, ktoré bolo vyššie ako poplatky za bývanie a služby spojené s bývaním v ich pôvodnom byte. V neposlednom rade za ujmu je potrebné považovať nielen ujmu merateľnú peniazmi, ale aj ujmu nemajetkovú, ktorá v prípade žalobcov predstavuje dlhoročný diskomfort pokiaľ ide o kvalitu života, vznik manželských problémov ústiacych do úvah žalobkyne v 2. rade o rozvoze manželstva so žalobcom v 1. rade, ako aj vznik či zhoršenie zdravotných ťažkostí oboch manželov.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené súd považoval za primerané priznať žalobcom finančné zadosťučinenie vo výške 5 000,- eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

19. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia na účely ochrany spotrebiteľa plní aj odradzujúcu funkciu, a preto aj s poukazom na túto funkciu považoval súd výšku zadosťučinenia za primeranú.

„Treba mať pritom na zreteli, že primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektov materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, nakoľko dôsledkom zaplata zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Sankčná stránka má u finančného zadosťučinenia len vedľajší dôsledok nakoľko pre účely represie slúžia iné odvetvia práva, civilné nároky majú kompenzačný, nie sankčný charakter. Keďže pri stanovení rozsahu zadosťučinenia je rozhodujúcou primeranosť, zadosťučinenie má zodpovedať povahe ujmy, primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritéria subjektívnej a sankčnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky určujúce“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 2. 2018 sp. zn. 9Co/61/2018.

Preto súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia nemohol prihliadnuť na nárok žalobcov tak ako ho vyčíslili, to znamená rozdiel v cene bytu za akú sa predával na dražbe a jeho reálnou hodnotou tvrdenu žalobcami. Jednak reálna hodnota bytu nebola žalobcami ničím preukázaná (a to ani v konaní XC/XXX/XXXX) a jednak nemôže byť vyčíslením primeraného finančného zadosťučinenia, lebo to nemá materiálny základ. Ide o satisfakciu vyčíslenu v peniazoch za to, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva proti tomu, kto za toto porušenie zodpovedá.

Žalobcovia mimo iného vo svojich výpovediach prezentovali, že im vznikla aj materiálna ujma - škoda, keďže s vysťahovaním z bytu mali spojené náklady a tiež v prenajatom byte museli platiť vyššie poplatky spojené s bývaním, ako vo vlastnom byte. Súd však nemohol priznať primerané finančné zadosťučinenie rovnajúce sa týmto nákladom, lebo tieto výdavky môžu byť predmetom uplatnenia samostatného nároku žalobcov v inom konaní. Povaha týchto nárokov je rozdielna a nemôžu byť stotožnené.

Pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd zobral do úvahy hlavne ujmu nemateriálnej povahy odrážajúcu sa v osobnom, rodinnom a zdravotnom stave žalobcov. Tak ako už bolo uvedené vyššie, žalobcovia boli konaním žalovaného na niekoľko rokov pozbavení bývania vo vlastnom byte, čo bolo pre nich mimoriadne traumatizujúcim zážitkom. Nepochybne vykonaním dražby zo strany žalovaného bolo zasiahnuté do jedného zo základných práv žalobcov a to práva na bývanie a tiež práva vlastníť majetok, aj keď len na prechodnú dobu. Výpoveďou žalobcov bolo preukázané, že konanie žalovaného malo na nich negatívny dopad nielen v oblasti bývania, ale aj vo sfére zhoršeného zdravotného stavu a zhoršených rodinných vzťahov. Bolo pre nich psychicky záročné, že sa musia

vysťahovať z vlastného bytu a viesť niekoľkoročné súdne spory so žalovaným, aby sa do bytu mohli vrátiť a zabezpečiť si aj naďalej jeho vlastníctvo.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcov (vykonanie dražby na základe neplatnej záložnej zmluvy) ako spotrebiteľov, za ktoré zodpovedá žalovaný, intenzity zásahu, ktorá bola značná a dĺžky trvania tohto zásahu, súd považoval priznané primerané finančné zadosťučinenie za primerané.

20. Podľa názoru súdu výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcov, zodpovedá svojmu účelu, teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľom a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov, pričom vo vzťahu k žalobcom - spotrebiteľom nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa.

21. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobcovia boli plne procesne úspešní čo do základu. Výška závisela od úvahy súdu, ktorú nemohli predvídať. Žalobcovia boli plne procesne úspešní, lebo mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto majú právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej).

22. Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019).

23. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ust. § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.